

GLEDALIŠKI LIST

SEZONA
1924/25

ŠTEVILKA 2
IZDAJA UPRAVA
NARODNEGA
GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

Zahtevajte povsod
čevlje
z znamko

tovarne
Peter Kozina & Ko.
Tržič

Glavna zaloga v Ljubljani, Breg šte. 20
Aleksandrova cesta šte. 1 Prešernova ulica (Seljak)
Podružnica v Zagrebu, Račkoga ulica 3

Filip Bizjak

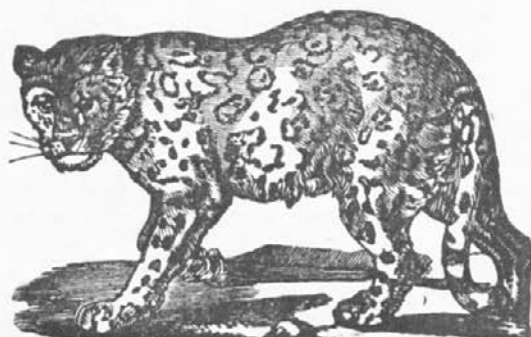
krznar

Gospodstva cesta 13

Kolizej

se priporoča za vsa
krznarska dela.

Velika zaloga vsako-
vrstne kožuhovine.

A. & E. SKABERNĚ

Ljubljana, Mestni trg št. 10

Manufakturna in modna trgovina

Solidna postrežba

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kina itd. kakor:

lestence, namizne in stoječe svetiljke itd. itd.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih, izdeluje v
kovini, lesu, svili, steklu itd. edina jugoslovenska

Svetlobna industrija „VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Rolodvorska ul. 8/1.

SPORED.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek,	14. oktobra	Zaprto.	
Sreda,	15.	"	Cyrano de Bergerac Red F
Četrtek,	16.	"	Firma P. B. Red B
Petek,	17.	"	Paglavka Red E
Sobota,	18.	"	Moč teme Red C
Nedelja,	19.	"	Šest oseb išče avtorja Izven.
Ponedeljek,	20.	"	Cyrano de Bergerac Red A
Torek,	21.	"	Zaprto.
Sreda,	22.	"	Firma P. B. Red D
Četrtek,	23.	"	Pri Hrastovih Izven
Petek,	24.	"	Cyrano de Bergerac Red B
Sobota,	25.	"	Šest oseb išče avtorja Red F
Nedelja,	26.	"	Firma P. B. Ljudska predstava.
Ponedeljek,	27.	"	Moč teme Red E

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek,	14. oktobra	Netopir	Red E
Sreda,	15.	"	Zaprto.
Četrtek,	16.	"	Majska noč Red A
Petek,	17.	"	Rigoletto Red D
Sobota,	18.	"	V vodnjaku — Cavalleria rusticana Red B
Nedelja,	19.	"	Carjeva nevesta. Ljudska predstava pri nižanih cenah.
Ponedeljek,	20.	"	Zaprto.
Torek,	21.	"	Rigoletto Red C
Sreda,	22.	"	Majska noč Red F
Četrtek,	23.	"	Zaprto.
Petek,	24.	"	Rigoletto Red E
Sobota,	25.	"	Carjeva nevesta Red D
Nedelja,	26.	"	Sevilski brivec. Gostovanje tenorista Josipa Rijavca Izven
Ponedeljek,	27.	"	Zaprto.

FINO PERILO
KRAVATE, NOGAVICE,
NARAMNICE, ČEPICE ITD.

KUPIJTE PRI ZNANO SOLIDNI TVRDKI

DRAGO SCHWAB

Cyrano de Bergerac.

Heroična komedija v petih dejanjih. Spisal Edmond Rostand.
Poslovenil Oton Župančič.

Režiser: B. PUTJATA.

Cyrano de Bergerac	Putjata
Kristijan de Neuville	Drenovec
Grof Guiche	Levar
Ragueneau	Lipah
Le Bret	Kralj
Stotnik Carbon de Castel-Jaloux	Skrbinšek
Lignièrè	Rogoz
Valvert	Medven
Prvi	Smerkolj
Drugi } marki {	Sancin
Tretji }	Rakar
Montfleury,	Cesar
Bellerose, } igralci {	Jerman
Jodelet,	Danilo
Cuigy	Peček
Brissaille	Sancin
Meščan	Plut
Njegov sin	Jan
Prvi mušketir	Gregorin
Drugi mušketir	Žagar
Prvi paž	Vida
Drugi paž	Slavčeva
Gledalec	Košič
Vratar	Murgelj
Žepar	Gorjupova
Kapucin	Plut
Bertrandou, piskač	Murgelj
Roksana, Cyranova sestrična	Šaričeva
Nje duenja	Rakarjeva
Liza, Ragueneaujeva žena	Medvedova
Točajka	Mira Danilova
Igralka	Ješkova
Mati Marguerita,	Juvanova
Sestra Marta, } nune {	Vera Danilova
Sestra Klara,	Mira Danilova

Množica, meščani, markiji, žeparji, mušketirji, peki, pesniki, gaskonjski kade-
teti, igralci, godci, paži, otroci, vojaki, Španci, gledalci, gledalke, precijeze itd.

Prvi štirje akti leta 1640., peti leta 1655.

Firma P. B.

Veseloigra v treh dejanjih. Spisala Glass in Klein.
Poslovenil Josip Kostanjevec.

Režiser: B. PUTJATA.

Pepelik Jakob, trgovec	Lipah
Roza Pepelikova, njegova soproga	Medvedova
Irma, njuna hčerka	Vida
Bisernik Martin, Pepelikov družabnik	Šest
Dr. Poljšak, odvetnik	Medven
Pazinski, } trgovski potniki {	Putjata
Mrevlje, }	Plut
Gospod, }	Danilo
Zlatoperova, vzorčna risarica	Šaričeva
Veselova, kontoristinja	Ježkova
Dobravčeva, model	Mira Danilova
Žan, trgovski učenec	Gorjupova
Boris Todorov, blagajnik	Jan
Starman, bogataš	Drenovec
Svetnik Moravec, odvetnik	Cesar
Modic, } policijska uradnika {	Smerkolj
Primec, }	Sancin

Še dva modela.

Veseloigra se godi v trgovskih krogih dandanes.

Pohišstvo v drugem dejanju je last firme The Rex Co.

Ne zamudite obiskati tvrdko
A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19.

Vedno novosti za dame in gospode.

☛ Cene konkurenčne. ☛

Moč teme

ali

En prstek zapleten, ves ptiček izgubljen.

Drama v petih dejanjih (šestih slikah).

Spisal Lev Nikolajevič Tolstoj. Poslovenila M. Govekarjeva.

Režiser: J. OSIPOVIČ.

Pjotr, imovit kmet	Rogoz
Anisja, njegova žena	Juvanova
Akulina, Pjotrova hči iz prvega zakona	Rogozova
Anjutka, druga hči	Gorjupova
Nikita, hlapec	Levar
Akim, Nikitin oče	Šest
Matrjona, njegova žena	Rakarjeva
Marina	Wintrova
Semjon Matvejevič	Plut
Mitrič	Cesar
Snubec	Drenovec
Kuma	Ježkova
Marfa	M. Danilova
Prva } dekllica {	Vida
Druga } dekllica {	Slavčeva
Voznik	Jerman
Kum	Sancin
Narednik	Smerkolj

Gostje, kmetje, kmetice, narod.

Na toaletni mizi vsake dame naj služi kot okrasek najboljša in najstarejša originalna **KOLINSKA VODA** z zaščitno znamko

Johann Maria Farina, gegenüber dem Jülichs-Platz,

ki si je tekom enega stoletja pridobila in obdržala svoj svetovni sloves. Dobiva se v vseh drogerijah in parfumerijah.

Zastopstvo v drogeriji „Adrija“, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5.

Šestero oseb išče avtorja.

Komedija v zarodku. Spisal Luigi Pirandello.
Poslovenil Ivo Šorli.

Režiser gledališča	Šest
Člani gledališča {	Levar
	Danilo
	Drenovec
	Gregorin
	Cesar
Članice gledališča {	Medven
	Rogozova
	M. Danilova
	V. Danilova-Balatkova
	Ježkova
Inspicent	Juvanova
Suflerka	Rakarjeva
Oderski mojster	Smerkolj
Razsvetljač	Povhetova
Rekviziter	Leben
Vratar	Premk
	Košič
	* * *

Osebe, ki iščejo avtorja:

Oče	Rogoz
Mati	Wintrova
Pastorka	Nablocka
Sin	Skrbinšek
Deček	* * *
Deklica	* * *
Gospa Pacetova	Medvedova

Vrši se podnevi na pozornici dramskega gledališča.

EN GROS	„ELITE“ D. Z. O. Z. Ljubljana, Prešernova ulica šte. 9 Največja konfekcijska trgovina Mojstrsko krojena damska in moška oblačila
KONFEKCIJA	
← LASTNA →	
IZDELAVA	
EN DETAIL	

Slavnostna predstava za 50letnico rojstva
gospoda Ksaverja Meška.

Pri Hrastovih.

Drama v treh dejanjih. Spisal Ksaver Meško.

Režiser: O. ŠEST.

Hrast, velik posestnik in trgovec z vinom	Levar
Lojze, } sina {	Rogoz
Tone, }	Gregorin
Anica, hči	Šaričeva
Stara Mica	Medvedova
Tilika, njena vnukinja	Juvanova
Strelec, bogat kmet	Cesar
Tončka, njegova hči, Tonetova žena	Marija Vera
Malčeva Francka, bivša dekla pri Hrastu	Vera Danilova
Malec, njen oče	Kralj
Tine, pastir pri Hrastu	Jan
Zefa	Rakarjeva

Godi se v večji vasi na Spodnjem Štajerskem
koncem preteklega stoletja. Med prvim in drugim dejanjem
trije meseci, med drugim in tretjim dejanjem ena noč.

V. BEŠTER ATELJE „HELIOS“

Oglejte si slike, izdelane v najmodernejšem slogu!

Aleksandrova cesta 5. Telefon interurb. 524.

TEODOR KUNC

DAMSKA KONFEKCIJA
LJUBLJANA, Mestni trg 14 (Pod trančo 2)

Zaloga izgotovljenih kostumov, toalet in bluz ter kožuhovine, modnega blaga, svile itd. — Izdelujejo se po meri angleški kostumi, rlašči, francoske toalete in bluze ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Majska noč.

Opera v treh dejanjih po besedilu Gogolja. Uglasbil N. Rimski-Korsakov.
Poslovenil Luka Pavlane.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: B. PUTJATA.

Župan	Zupan
Levko, njegov sin	Banovec
Županova svakinja	Ropasova
Hana	Sfligojeva — Thierry - Kavčnikova
Pisar	Pugelj
Zganjar	Mohorič
Kalenik	Šubelj
Kraljica rusalk, stotnikova hči, Kolja, Vrana, Mačeha, } rusalke {	Rozumova
	Korenjakova
	Ribičeva
	Mišičeva

Fantje, dekleta, občinski čuvaj, rusalke.

Dejanje se godi v maloruski vasi poleg Dikanke ob binškoštnem ali rusalkinem tednu.

Baletne točke priredil baletni mojster g. Trobiš, pleše baletni zbor.

I. dejanje.

Pred Hanino hišico igrajo fantje in dekleta „proso“. Ko se razidejo, pride Levko, županov sin, Hanin fant, pod okno in ji poje ljubavno pesem. Hana se prikaže med vrati. Levko ji razodene, da mu oče zabranjuje poroko. Na Hanino prošnjo poje Levko zgodbo o hčerki kozaškega stotnika in o hudi mačehi-vešči. Zbor deklet nastopi v daljavi in poje binškošno pesem. Vinjeni Kalenik nastopi in poskuša na radost deklet zaplesati hopak. Ne najde svoje hiše. Dekleta ga vlečejo k županovi hiši. Župan se prikaže pod Haninim oknom, jo kliče in se ji bahaško hlina. (Zgodba o carici Jekaterini.) Hana ga podi od okna. Levko pride in spozna očeta. Najame fante, da se norčujejo iz starega ljubimca in pojejo zbadljivko na župana in pisarja.

II. dejanje.

I. slika. V županovi hiši. Župan, zganjar in svakinja se menijo, kdaj bodo začeli žganje kuhati. V hišo se zaleti pijani Kalenik in, misleč, da je doma, se zlekne za peč in zaspi. Župan se jezí, kar prileti v sobo kamen. Pod oknom se oglasi fantovska pesem zbadljivka. Župan plane iz hiše in privleče v sobo zakrinkanega Levka. Vsled prepilha ugasne luč in Levko se zmuzne na prosto. Župan, misleč, da je Levko, zgrabi svakinjo in jo zapre v shrambo. Pisar pride. Župan mu hoče pokazati zlikovca in spozna svakinjo.

II. slika. Pri žganjarjevi hišici lesena zgradba. Župan in pisar gledata skozi špranjo v kolibo. Misleč, da je notri hudič, hočeta zažgati barako. Začudena spoznata svakinjo, ki župana ozmerja, da je kaj. Občinski stražniki privedejo vinjenega Kalenika. Župan ga spozna in zaprosi stražnika, naj išče zločince.

III. dejanje.

Ukrajinska noč ob bregu jezera. Levko poje in se spremlja na panduri. Zbor rusalk nastopi. Levko jim igra, one plešejo. Kraljica rusalk ga prosi, naj ji poišče veščo — zlobno mačeho. Levko jo spozna. Vse planejo po njej in se potopijo v jezeru. Rešena kraljica rusalk dá Levku za zahvalo pismo na očeta, da bo privolil v poroko s Hano. Župan nastopi s pisarjem in stražniki ter hoče Levka zvezati. Levko pokaže pismo komisarjevo z ukazom, da mora takoj privoliti v zakon. Stari se osramočen vda in privoli. Hana pride — zaključni zbor.

Rigoletto.

Opera v treh dejanjih. Besedilo po Viktoru Hugoja drami „Le roi s'amuse“. Napisal F. M. Piave. Poslovenil A. Funtek. Uglasbil Giuseppe Verdi.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: BUČAR.

Vojvoda Mantovanski	Kovač	
Rigoletto, njegov dvorni šaljivec	Popov	
Gilda, hči Rigolettova	Lovšetova	
Giovana	Smolenskaja	
Sparafucile, bandit	Betteto - Zathay	
Magdalena, njegova sestra	Sfiligojeva	
Monterone	Pugelj - Šubelj	
Borsa,	} dvorniki {	Mohorič
Marulo,		Debevec
Ceprano,		Perko
Grofica Ceprano	Assejeva	
Paž	Jeromova	
Stražnik	Pip	

Dvorne dame in kavalirji.

Godi se v Mantovi in okolici v 16. stoletju.

Vsakovrstne informacije
dobavlja informačni zavod
Drago Beseljak v Ljubljani
Židovska ulica šte. 5.

IVAN BOGATAJ, Ljubljana
KONGRESNI TRG ŠTEV 19, POLEG NUNSKÉ CERKVE

Instalacije: Telefonske centrale, hišni telefoni, zvonci in električna razsvetljava.
Trgovina in zaloga: Instalacijski material, motorji, telefonski aparati, moderni lestenci in svetiljke.
Telefon šte. 3.

V vodnjaku.

Komična opera v 1 dejanju po besedilu Karla Sabine.
Uglasbil Viljem Blodek. Poslovenil Pavel Debevec.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: P. DEBEVEC.

Veruna	Sfiligojeva
Lidunka	Rozumova
Vojtek	Banovec
Janek	Zupan

Fantje in dekleta. Godi se na kresni večer na Češkem.

Cavalleria rusticana.

Opera v 1 dejanju. Besedilo po Vergovi drami
napisala Targioni-Tozzetti in Menasci. Uglasbil Pietro Mascagni.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: P. DEBEVEC.

Santuzza	Thalerjeva
Lola	Korenjakova
Turiddu	Kovač
Alfio	ing. Cvejič – Zathej
Lucia	Smolenskaja

Vaščani, vaščanke. — Godi se dandanašnji v Siciliji.

Prvi, najstarejši specialni
strokovno-tehnični atelje
za črkoslikarstvo se naj-
topleje priporoča za sli-
kanje napisov na steklo,
kovine, les, zid itd. itd.

PRISTOU & BRICELJ
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 1 Telefon 908

MANUFAKTURA,
GALANTERIJA,
USNJE, najboljše
kakovoši

„DANICA“
Majzelj & Rajšelj
Ljubljana, Turjaški trg 1

CENE NAJNIŽJE,
POSTREŽBA
TOČNA
IN SOLIDNA

Carjeva nevesta.

Opera v štirih dejanjih. Uglasbil N. Rimsky-Korsakov.

Dirigent: A. BALATKA.

Režiser: F. BUČAR.

Vasilij Stepanovič Sobakin, novgorodski

trgovec	Betetto – Zupan
Marfa, njegova hči	Rozumova
Grigorij Grigorjevič Grjžznoy	ing. Cvejič – Popov
Grigorij Lukjanovič Maljuta Skuratov	Pugelj
Bojar Ivan Sergejevič Lykov	Banovec
Ljubaša	Sfiligojeva – Thierry-Kavčnikova
Jelisej Bomelij, carjev zdravnik	Mohorič
Domna Ivanovna Saburova, trgovčeva žena	Assejeva
Dunja, njena hči, Marfina prijateljica	Smolenska
Petrovna, gospodinja pri Sobakinovih	Ropasova
Carjev kurjač	Perko
Sobarica	Jeromova
Mlad fant	* * *
Dva odlična jezdeca	* * *

Opričniki, pevci, pevke, bojarji in bojarke, godci, sobarice, sluge in narod.

Dejanje se vrši v Aleksandrovski Slobodi (vaško predmestje Moskve) v jeseni leta 1572.

J. WANEK

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 19

priporoča najmodernejšo obdelane kožuhovalne, kakor tudi barvanje lisicilnih in drugih kož; sportne čepice in moške klobuke. Sprejema vsakovrstno kožuhovalno čez poletje v shrambo in v popravilo

Opero, opereto, svetovne pevce, moderne plesje Vam proizvaja

dober
=gramofon=

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica šte. 5.

Gostovanje tenorista Josipa Rijavca.

Sevilski brivec.Opera-buffo v dveh dejanjih. Besedilo spisal Cesare Sterbini.
Uglasbil G. Rossini.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: BUČAR.

Grof Almaviva	Rijavec k. g.
Bartolo, doktor medicine in varuh Rosine . . .	Zupan
Rosina	Lovšetova
Figaro, brivec	Popov
Basilio, učitelj glasbe	Betetto
Fiorello, služabnik grofa Almavive	Pugelj
Berta, služabnica Bartola	Smolenska

Notar, častnik, vojaki in muzikantje.

Dejanje se vrši v Sevili v 17. stoletju. — Prva vprizoritev v Rimu v „Teatro Argentina“ dne 5. februarja 1816.

Veletrgovina z železnino in poljedelskimi stroji

— **FR. STUPICA** —

Ljubljana, Gosposvetska cesta števil. 1.

Zaloga smodnika in drugih razstreliv, vžigalnih kopic in vrvic.

*Gospodinsko orodje,
kuhinska posoda, štedilniki,
peči, železno pohištvo,
razno okovje, vodovodne
cevi, nosilke, tračnice,
armature, fitingi, črpalke,
jermeni, železne blagajne.*

Najfinejši pisemski papir priporoča**M. TIČAR** LJUBLJANA
SELENBURGOVA UL.

Ksaver Meško.

Ksaver Meško je rojen 28. oktobra 1874. pri Sv. Tomažu nad Ormožem v Slovenskih goricah. Nižjo gimnazijo je obiskoval v Ptuju, višjo pa dovršil v Celju; po maturi je bil tri leta v mariborskem semenišču, četrti letnik pa je končal v Celovcu, kjer je bil posvečen v mašnika 1898. Kot kaplan je služil v Škocijanu v Podjuni, kot župni upravitelj v Knezovem nad Trgom in Št. Danielu nad Prevaljami, kjer je postal leta 1901. župnik in se kot tak preselil leta 1906. k Mariji na Zilji blizu Beljaka, odkoder so ga pregnale v januarju 1918. nemške tolpe.

Meško se je že kot gimnazijec pridno bavil z literaturo in se seznanil z ruskimi, francoskimi in angleškimi realisti, zlasti s Tolstim; kot višji gimnazijec je pošiljal pesmi dunajski „Vesni“, „Listke“ celjski „Domovini“, kot mariborski bogoslovec je zalagal „Ljubljanski Zvon“, Mohorjevo družbo, „Dom in Svet“ in drugo.

Glavna zasluga Meškova pa je, da je poleg Cankarja uvedel v naše slovstvo moderno psihološko novelo. V svojem prvem romanu „Kam plovemo“ kaže odločen vpliv naturalizma, posebno kar se tiče tehnike. Ta zveza naturalistične tehnike s psihološko poglobitvijo je znak tudi njegovih „Slik in povesti“.

Toda pesnik podčrtava vedno bolj zanimanje za življenje duše in srca in je preprežen s simbolsko-psihološkimi in subjektivnimi elementi.

Tako prihaja naravno do izpovedi svojih lastnih duševnih bojev v delih: „Moje poti“, „Izgubljena duša“, „Življenja večerna molitev“, „Razne poti“, „Sen poletne noči“ in drugo. Tu se je šele razvila Meškova lirsko-psihološka umetnost, ki se kaže še prav posebno v poznejših delih: „O človeku, ki se je vračal“, „Človek, ki stoji ob grobovih in plaka“, „Pot spokornikov.“ Na isti višini kot so Meškovi mladostni spomini „Ko so zvonovi plakali“, „Za deveto goro“ so tudi ostale psihološke novele.

Najlepša pa je njegova zbirka „Ob tihih večerih“, kateri je sledil „Mir božji“. Višek Meškove pripovedovalne umetnosti je skoro lirski roman „Na Poljani“. Poljana je simbol slovenske domovine, v bolečini in trpljenju ljubljene. Prav posrečeno se je izkazal tudi v dramah „Na smrt obsojeni“, „Mati“ in „Pri Hrastovih“.

* * *

Toda, dragi moji, to so samo suha data. Pisati za jubilej možu, ki je pred vojno in med vojno toliko delal in dejansko trpel za svoj mali rod, mogočno držal našo zastavo na severni meji, bil preganjan, sedel v ječi, izgubil vse premoženje in vedno in vedno navduševal naše malodušne in obupane ljudi, kaj je še treba pisati o njem! Saj je Meško simbol našega človeka, ki je z vso nežnostjo vdan domovini, moža, ki ji je posvetil vse najdražje, duševne moči in ji pel slavo in ona mu zato ni dala ničesar! Cankarjev brat! Poln ljubezni do ubogih, trpečih, slabotnih, teptanih in blodečih. Njegova

KSAVER MEŠKO

prelepa dela čita ves kulturni svet zdaj, ko on sam živi v prav slovensko skromnih razmerah v štajerski hribovski fari.

Generacija, ki je uživala Meška in ž njim sanjarila ob tihih večerih, ljubila svojo veliko Mater, trpela za svojo Poljano, ne bo svojega ljubljenca nikdar pozabila. Ne bo pozabila Klopinskih prelepih jezer, Gosposvetske zemlje in Junske doline.

Marija na Zilji Te je zapustila kakor Tvojega velikega prednika Matijo Majarja in Te poslala v trpljenje, toda med nami si vendar ostal, „Meško, z dušo nebeško“, in mi se Ti klanjamo in Ti kličemo ob padesetletnici: „Naš si, Bog Te živi!“

Različni repertoari.

Narodno kazalište v Zagrebu (septembra 1924.). Drama: Maškarada na podstrešju, Žlahni meščan, Graničari, Sumljivo lice, Začetek pomladi (Wedekind), Oče (Strindberg), Kir Janja, Šest oseb išče avtorja, Revizor, Hudičev učenec (Shaw). Opera: Lakme, Hasanaginica, Knez Igor, Rigoletto, Luiza, Evgenij Onjegin, Hoffmannove pripovedke, Carmen, Carska nevesta, Prodana nevesta, Sevilski brivec, Manon, Zrinjski.

Narodno divadlo v Pragi (od dne 15. do dne 30. septembra 1924.). Drama: Slamnati klobuk. Opera: Speča krasotica, Prodana nevesta, Kmečki navihaneč, Od bajke do bajke, Poljub, Jenufa. — **Stavovsko divadlo:** Slamnati klobuk, R. U. R., Iz življenja žuželk, Hlače (Sternheim), Mignon. — **Vinogradsko:** Nalrbntnik, Koncert, Deveta loka, Zimska pravljica, Beneški trgovec, Lucerna etc. — **Švandlovo:** Kamela skozi uho šivanke, Čipke gospoda kneza, Polkovni petelin, Kurnik, Kokota Lissi, Gospodična poslanec.

Mestno gledališče v Brnu. Drama: Žiškova smrt, M. S. Gêne, Dolly, Husiti, M. Pompador. Opera: Aida, Poljub, Libuša, Rusalka, Vrag in Katra, Rigoletto, Louskáček, Tosca, Jenufa, Braniboji in Čechách. — **Staro gledališče v Brnu:** Čardaševa princeza, Frak, Nova firma, Eva, Potasch in Permuter (Firma P. B.), Pes in mačka, Kamela skozi uho šivanke, Janošik, Jesenski manevri, Odpeljana žena, Ugrabljene Sabinke.

Mestno gledališče v Plznu ima na letošnjem repertoaru: Cyrano de Bergerac, Pahljača L. Windermeerove (Wilde), Monna Vanna (Maeterlinck), Protekcija (Freybal) in Sneg (Przybyszewski).

Državno gledališče na Dunaju (všteta Akademie- in Schönbrunner Schloß-Theater) med drugimi: Devica Orleanska, Komedija zapeljevanja, Potopljeni zvon, Labod, Ljubimkanje-Literatura, Mala Dorit, Javanska punčka, Lokalna železnica, Ugrabljene Sabinke. — **Deutsches Volkstheater na Dunaju:** Modra ptica, Kolportaja, Kamela skozi uho šivanke, Tajfun. — **Državna opera na Dunaju:** M. Butterfly, Rosenkavaljer, Netopir, Deseta Mahlerjeva simfonija. — **Volksooper na Dunaju:** Carmen, Židinja, Hoffmannove pripovedke, Dijak prosjak, Hans Heiling, Srečna roka, Domača vojna.

Razno.

Na Švandlovem gledališču v Pragi je imenovan za režiserja dosedanji tajnik Jul. Lebl.

Češki Studio se snuje na Moravskem, in sicer po vzorcu ruskega Studija. Skupina mladih literatov in igralcev, ki niso več zadovoljni s tem, da gledališka umetnost hlapčuje trgovskemu izkoriščanju, se je združila in hoče ustvarjati samo čisto gledališko umetnost. Do sedaj so si izbrali tri igre, katere nameravajo popolnoma predelati in prerezirati.

Gojenci v Latherheadskem zavodu za slepe na Angleškem so igrali igro, ki je namenjena samo za slepce. Seveda je bilo jedro in podlaga te igre samo dialog in živa beseda, ki je nadomeščala poslušalcem vse ono, kar je nam

dandanes teater. Predstava je imela velik uspeh in je dala mnogo inicijative za nadaljnje predstave.

Naš znanec, oslepeli Fr. Bohuslav, bo igral v bodoči sezoni v Švandlovem gledališču vloga oslepelega slikarja v lastni veseloigri „V mladenecem pokoji“.

Prvotni Hamlet. V mestnem gledališču v Oxfordu so igrali igro „Kaznovani bratomor ali danski princ Hamlet“, ki je bil podlaga Shakespearjevega nesmrtnega Hamleta.

Grško gledališče v Macedoniji. Nedavno so odkrili ostanke najbolj ohranjenega grškega teatra izven mej sedanje Grške, in sicer pri razvalinah Strobi v Macedoniji. Ta grški teater je bil razrušen 479. leta in nekateri njegovi deli tvorijo stene starokrščanske bazilike.

Kritiki protestirajo. Na nekem manjšem gledališču v Hamburgu sta bili pred kratkim premieri dveh veseloiger, katerih vsebina ni bila v moralnem oziru najboljša. Zveza hamburških kritikov je energično in odločno odklonila vsako kritiko in informacije za občinstvo, češ, da ni naloga literarnega kritika podpirati interesov zgolj trgovskih podjetij. — To stališče naj bi zavzeli vsi evropski gledališki kritiki in gledališke lažiliterature bi bilo kmalu konec.

Londonski balet. Convent Garden je začel jesensko sezono z baletnimi večeri, v katerih prvači gracijozna svetovna plesalka Ana Pavlova, splošno znana „božanska Pavlova“. Največji triumf sta doživela baleta „Don Quichote“ in „Kraljica lutk“. Pavlova mora vsak večer dodati svojo sijajno gavotto. Velike uspehe žanje v Londonu, ki nori za plesom, tudi Laurent Novikov za svoj edinstveni „Bolero“ (Minkuse). Balet vodi Ivan Clustin, eden izmed prvih ruskih baletnih mojstrov.

Gledališče Haymarket (London) igra z velikim uspehom igro „Velika požrtvovalnost“, ki jo je spisal Arnold Bennett. Kuriozna vsebina igre je: Slavni slikar, eden prvih svoje stroke v Angliji, ponižen in miroljuben človek, je radi žalostnih gmotnih razmer, proti katerim se ne more več boriti, prisiljen, proglasiti se mrtvim. In res čita svoj lastni nekrolog v dnevnikih listih, vidi svoj pogreb z velikim pompom v westminsterski opatiji — in je srečen, da je končno našel mir. V svojem skrivališču se oženi s preprosto vdovo, izborna gospodinja, ki živi v nekem londonskem predmestju. Tam živi srečne dni, dokler ga ne iztaknejo trgovci s slikami. — Pod smešno in humorja polno obleko te veseloigre občuduje gledalec odločno kritiko navad in običajev današnje dobe. Glavni vloži igrala v Londonu Mr. Leslie Faber in Mrs. Hilda Trevelyan.

Teatro del Convegno v Milanu. 18. oktobra se otvoril to intimno gledališče s 300 sedeži. Gledališče ima po vzoru pariških „Vieux-Colombier“, „L'Atelier“ in „Studio“ namen, igrati dela literarne avantgarde, znanih in neznanih avtorjev. Njegov mecen in vodja, Enzo Ferrieri, ki se je stvari oprijel z največjim ognjem; naglašja, da noče postavljati nobenih ekscentričnih scen, temveč hoče imeti samo „dobro gledališče“ z izbranim literarnim in umetniškim repertoarjem. Med objubljenimi avtorji niso samo Pirandello, Rosso di San Secondo, Chiarelli, temveč tudi Lenormand, Crommelynck, Drinkwater, G. Kaiser, von Scholz, Čehov, Gribojedov in klasiki Shakespeare, Ibsen, Hebbel, Mèrimee, Marivaux, Musset, Molière, Goldoni in drugi. Premiera bo Pirandellijeva igra „Sagra del Signore della Nave“, nato pa Ostrovskega „Burja“. — V smislu umetniškega dela je Ferrieri zbral skupino slikarjev in dekoraterjev, nenavadnih talentov, kakor so Marussig, Carrà, Ponti in drugi, ki se bodo izogibali vsega konvencionalnega in navadnega. Posebno pažnjo bodo polagali na igro luči in pavze bodo kar najkrajše. Ensemble tvorijo večinoma mlajši igralci, ki so se na drugih odrih že izkazali. Umetniška javnost pričakuje od tega mladega gledališča prav posebnih uspehov.

Théâtre du Vieux Colombier je dalo priliko mlademu dramskemu umetniku L. Youvetu povzpeti se v prav kratkem času svoje gledališke kariere tako visoko, da stavi ves francoski gledališki tisk nanj največje nade.

Théâtre Palas igra že več mesecev dnevno opereto „Jai t'aime“. To je navadna dunajska opereta, ki sicer ni bogve kaj, a vendar nori Pariz za njo. Poučeni obiskovalci prihajajo po prvem aktu in odhajajo pred tretjim. Zakaj? — Med drugim in tretjim dejanjem sentimentalne operete je vložena popolnoma samostojna scena, v kateri nastopi pred zastorjem najslavnejša španska chanteusa, Rachel Meller. A njeno umetnost je vredno pogledati. V njenih ustih, v njenih preprostih,

skoro primitivnih gestali nastajajo iz drobnih popevk prave igralske bajke. Občinstvo je očarano. Parižani razumejo komaj vsako deseto špansko besedo, toda nikjer niso tako fascinirani od igralske umetnosti. Rachel Meller se zasmije — vse gledališče se zasmije, ona umira — gledališče poblede. Kaj je to? Mogoče prisrčnost podajanja, mogoče njena očarljivost, ki je tako zelo različna od „gole“ opreme operete „Je t'aime“.

„L'homme et ses fantomes,“ najnovejši veliki uspeh H. R. Lenormanda v pariškem Odéonu, bodo igrali to zimo na dunajskem državnem gledališču. Glavno vlogo, ki jo je v Parizu igral M. Gemier, igra Aslan. Nemški prevod je priredila gospa Zuckerkandl, ki je preložila tudi „Le Simon“ in „Les Ratés“. Pravijo, da je ta gospa sestrična francoskega tigr — G. Clemenceauja.

* * *

Molière je prišel na prav originalen način h gledališču. Njegov oče, tapetniški mojster Jean Poquelin, je bil premožen meščan in je hotel prvotno sina obdržati doma, no, pozneje ga je dal vendar v šole. Toda Molière je že v zgodnji mladosti vzljubil gledališče in se odločil, da postane igralec. Biti igralec pa je bilo tedaj naravnost nekaj nečastnega in zato so bili njegovi starši ogorčeni radi sinove namere. Ker pa ni vse skupaj nič pomagalo, so poslali k sinu bivšega domačega učitelja, ki mu naj bi dokazal vso beračijo, nečastnost in nesmiselnost igralskega stanu. Molière pa je učitelju povedal par gorkih in tako navdušeno govoril o igrilstvu, da se je sam učitelj navdušil in šel s svojim učencem k gledališču. Na gledališkem listu Molièrovega teatra imamo v resnici ime G. Pinel, ki je bil nekoč njegov učitelj. Končno se je stari Poquelin vdal in sina celo življenje izdatno podpiral. — Nekoč je Molièru javil igralec Baron, da bi rad ž njim govoril neki Mondorge, ki je bil v velikem pomanjkanju. „O, poznam ga,“ pravi Molière, „igrala sva skupaj v Languedocu; to je sijajen človek. Koliko naj mu dam?“ „Kake štiri denarje,“ pravi Barou malo nesigurno. „Dobro,“ je odgovoril Molière, „dal mu jih bom v svojem imenu, vi pa mu jih boste dali v svojem dvajset!“ — Mondorge vstopi, Molière ga objame, potolaži, mu da poleg denarja še kostumov, da je mogel pri njem igrati tragične vloge.

Molière je dobil mesto dvornega komornika. Ker je to službo opravljal le ob gotovih prilikah, je seveda ostal še nadalje pri gledališču. Nekoč je prišla vrsta nanj, da pripravi kralju posteljo. Eden izmed komornikov se je protivil delati z njim skupaj, češ, ker je igralec. Bellocq, duhoviti pesnik, pa se je prostovoljno javil in pomagal Molièru. Kralj je povabil zato nekoč Molièra na kosilo in ko sta sedela že za mizo, je pozval vse dvorjane v sobano in jim dejal: „Kakor vidite, sedim za mizo z Molièrom, katerega moji komorniki prezirajo . . .“

* * *

Dumas oče je napisal peto dejanje neke svoje igre pod čudnimi okoliščinami. Ko je bila bralna skušnja, je imel samo štiri dejanja gotova. Rekel je, da petega še ne more čitati, ker ni gotovo, da ga pa lahko oriše s par besedami. Ko je prečital štiri dejanja, so vsi navzoči bili tako navdušeni, mu ploskali in ga prosili, naj jim prečita še peto dejanje, češ, da ga ima v žepu. Dumas vzame res iz žepa šop praznih listov, navidezno čita in improvizira tako brez pavze peti akt, ki je bil navdušeno sprejet.

Gotovo je gotovo. Na pogrebu reditelja gledališča Gaité, Larochella, se je razgovarjal Dumas z J. Vernom o nesmrtnosti. Končal je z opazko: „Veste, zakaj pisateljem in umetnikom obetajo pri pogrebnih govorih nesmrtnost na onem svetu? Ker jo na tem svetu tako malokateri doseže, dasiravno bi mu bilo to ljubše.“

Spominska knjiga. K Dumasu je prišla dama in ga prosila par vrstic v spominsko knjigo. Dumas je zapisal: „Kaj je dolžnost? To, kar zahtevamo od drugih.“

Zato! Leon Gozlan je nekoč obedoval v društvu, v katerem je bil navzoč tudi nemški diplomat. Nемец je silno hvalil literaturo, znanost in podnebje svoje domovine, nazadnje se je spustil še na blagoglasnost nemškega jezika: „Da, brez dvoma, to je najmilejši in prvi jezik na svetu, z eno besedo, oni jezik, ki sta ga govorila že Adam in Eva v raju.“ Gozlan, ki je dotlej molčal, je odgovoril: „A, zato sta bila izgnana . . .!“

Najmodernejši salon za dame in gospode

EMIL NAVINŠEK

šef vlasuljar slov. opere in drame v Ljubljani
Izposojevalnica gledaliških lasulj in potrebščin

„ORIENT“, družba z o. z., Ljubljana
Tovarna oljnatih barv, steklarskega kleja, lakov in
firneža - Zaloga pleskarskih in slikarskih potrebščin

ZAJUTRKOVALNICA ZAJUTRKOVALNICA

T. MENCINGER

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 43

PRISTNA VINA!

NIZKE CENE!

PRIPOROČAMO VSEM KODBINAM

KOLINSKO CIKORIJO

IZVRSTEN PRIDATEK ZA KAVO

HOTEL „LLOYD“, LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA

Prenočišča z zračnimi sobami - Izvrstna kuhinja z mrzlimi in
gorkimi jedili - Poleti krasen senčnat vrt - Točna postrežba

Sprejemajo se tudi učenke v kuhinjo

MARIJA TAUSES, lastnica hotela „Lloyd“

DOBROVOLJAČKA BANKA, D. D.

v ZAGREBU

PODRUŽNICA LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠT. 31

TELEFON INTER. ŠT. 5 IN 720

IZVRŠUJE VSE BANČNE POSLE NAJKULANTNEJE

Nosite **P**alma

kaučuk
pete!

Boljše in cenejše
so kot usnje.

kaučuk
potplate!

Elastična hoja,
varstvo proti vlaži.

